

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2009. GODINU**

Broj: 01-03-08-16-1-830/10

Sarajevo, travanj 2010. godine

K A Z A L O

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Proračun	6
5.	Tekući izdaci	8
6.	Kapitalni izdaci	9
III.	KORESPONDENCIJA	10
	Privitak:	
	Tablica 1. Odobreni i izvršeni proračun za 2009. godinu	11

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) i usuglašenost poslovanja sa važećom zakonskom regulativom za godinu koja se završava na dan 31.12.2009. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja tj. Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH broj 01-St4-16-1810/05. Ova odgovornost obuhvaća: uspostavljanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za sukladnost poslovanja Instituta sa važećom zakonskom regulativom.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima (Službeni glasnik BiH, broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te kako je poslovanje usuglašeno sa važećom zakonskom regulativom.

Revizija uključuje provedbu postupaka s ciljem pribavljanja revizijskih dokaza o sukladnosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Pri procjeni rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući, te osiguravaju temelj za mišljenje revizora.

Temelj za mišljenje sa rezervom:

1. Kao što je navedeno pod točkom 5.5. i 6. Izvješća, procedure javnih nabava nisu u pojedinim slučajevima bile provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine.

Mišljenje:

Prema našem mišljenju finansijska izvješća Instituta prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, i u suglasnosti su sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Finansijsko poslovanje Instituta u tijeku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usuglašeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za napomene navedene pod točkom 1.

Sarajevo, 21.04.2010. godine

Zamjenik glavnog revizora

Dževad Nekić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Pravni status Instituta reguliran je Zakonom o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH (Službeni glasnik BiH 43/2004) i Zakonom o mjeriteljstvu BiH (Sužbeni glasnik BiH 19/2001).

Institut kao državna naučno-stručna institucija za oblast mjeriteljstva i mjerne tehnike nadležan je da u ovim oblastima:

- priprema nacрте zakonskih akata i drugih propisa iz domena svoje nadležnosti i koordinira donošenje propisa po kojima rade institucije za mjeriteljstvo u entitetima;
- ostvaruje etalonsku bazu na nivou državnih etalona i nadzire ostvarivanje etalonske baze sekundarnih i radnih etalona;
- osigurava sljedivost mjerenja u BiH do međunarodnih etalona mjernih jedinica;
- uspostavlja, imenuje i nadzire mjeriteljske laboratorije;
- nadzire i koordinira rad službi za kontrolu predmeta od plemenitih metala;
- vrši kalibraciju i verifikaciju etalona (mjerila), referentnih materijala i opreme koje koriste institucije u entitetima za mjeriteljstvo u skladu s propisima usklađenim s preporukama i dokumentima Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML);
- bavi se istraživačko-razvojnou djelatnošću, predlaže i određuje prioritete realizacije razvojnih projekata i učestvuje u međunarodnim projektima;
- izrađuje studije, strategije razvoja, projekte, analize i druge poslove u cilju izgradnje mjeriteljskog sustava u BiH i mjeriteljske laboratorijske infrastrukture;
- provodi međunarodne ugovore o suradnji u oblasti mjeriteljstva, te sudjeluje u radu međunarodnih organizacija i u njima predstavlja Bosnu i Hercegovinu.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju je izvršio reviziju poslovanja Instituta za 2008. godinu, o čemu je sastavljeno izvješće. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvješću o reviziji Instituta za 2008. godinu i Institutu je sugerirano da ih razmotri, te da poduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Institut je dostavio odgovor Uredu za reviziju sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2008. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije dane u Izvješću o reviziji za 2008. godinu (i preporuke dane u Pismu rukovodstvu za 2009. godinu), te uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizacija preporuka u tijeku

- Sustav internih kontrola nije u cijelosti izgrađen na zadovoljavajući način jer su ponovno uočene određene slabosti i propusti, ali smo se uvjerali i da su poduzete odgovarajuće aktivnosti na poboljšanju istih (vidjeti poglavlje 3. Izvješća);
- Planiranje proračuna nije u cijelosti izvršeno na zadovoljavajući način (vidjeti poglavlje 4. Izvješća).

Nerealizirane preporuke

- Ponovno su uočeni određeni propusti u procedurama javnih nabava tj. primjeni Zakona o javnim nabavama (vidjeti poglavlje 5 i 6 Izvješća).

3. Sustav internih kontrola¹

Revidiranjem poslovanja Instituta uočili smo kako cjelokupan sustav internih kontrola koji podrazumijeva skup postupaka i mjera koje poduzima rukovodstvo klijenta u cilju osiguranja točnosti i pravilnosti evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu usuglašenost sa zakonima te učinkovito trošenje javnog novca, nije u cijelosti razrađen i definiran na jasan i precizan način.

U cilju unapređenja sustava internih kontrola Institut je tijekom 2009. godine donio novi Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila, Pravilnik o postupku nabave roba, usluga i radova putem izravnog sporazuma i Odluku o korištenju službenih mobitela i fiksnih telefona.

I pored donošenja navedenih internih akata koji definiraju troškove Instituta uočene primjedbe na postojeći sustav internih kontrola u Institutu odnose se na nedostatke u procesu planiranja i izvršenja proračuna, propuste u trošenju proračunskih sredstava i slabosti učinjene prigodom provedbe procedura javnih nabava.

Nedostatak kvalitetnog sustava internih kontrola ili njegova nedostatna primjena može imati negativan utjecaj na racionalno upravljanje i poslovanje institucijom i namjensko trošenje proračunskih sredstava.

Preporuka: revizija sugerira nastavak dogradnje postojećeg sustava internih kontrola i dosljednu primjenu postojećih pravila i procedura. Nadalje potrebno je kreirati takav sustav internih kontrola koji će preventivno otklanjati sve moguće slabosti i nepravilnosti.

4. Proračun

Ministarstvo financija i trezora BiH utvrdilo je gornju granicu rashoda Institutu koja je izvedena iz Dokumenta okvirnog proračuna institucija BiH za 2009. godinu u iznosu od 2.536.000 KM.

Institut je izradio zahtjev proračuna za 2009. godinu i dostavio Ministarstvu u iznosu 2.536.000 KM na bazi 50 uposlenih.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovoditelji i ostali djelatnici sa svrhom stjecanja razumnog uvjerenja glede postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) učinkovitost poslovanja, 2) pouzdanost financijskog izvješćivanja i 3) usklađenost s primjenjivim zakonima i propisima.

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2009. godinu odobrena proračunska sredstva Institutu za 2009. godinu iznosila su 2.016.000 KM za 50 uposlenih od čega 1.868.000 KM je planirano za tekuće izdatke i 148.000 KM za kapitalne izdatke.

U tijeku 2009. godine je na temelju mjera uštede u proračunu institucija Bosne i Hercegovine došlo do umanjenja na stavkama bruto plaća i naknada za 3,50%, naknada troškova uposlenih za 8% i svih operativno-materijalnih troškova za 5%, što je dovelo do umanjenja proračuna za 81.895 KM, tako da je odobreni proračun Instituta iznosio 1.934.105 KM.

Institut je na temelju odluke Ministarstva financija i trezora izvršio promjenu strukture rashoda u ukupnom iznosu od 79.980 KM, na način da su za isti iznos povećani tekući izdaci, a smanjeni izdaci za nabavu opreme.

Izvršenje proračuna Instituta sa 31.12.2009. iznosilo je 1.917.083 KM što je manje od odobrenog proračuna za 17.022 KM ili što predstavlja 99% realizacije proračuna. Od toga, na tekućim izdacima izvršenje je iznosilo 1.847.079 KM, ili 99%, a na kapitalnim izdacima izvršenje je iznosilo 70.004 KM, ili 100%.

Ukupno izvršenje proračuna Instituta prikazano je u Tablici 1 - *Odobreni i izvršeni proračun za 2009. godinu* - u privitku ovog Izvješća.

Plan rada-aktivnosti je usvojen od strane Vijeća ministara BiH 16.7.2009. godine i pripremljen je na temelju Zakona o mjeriteljstvu BiH i Zakona o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH i predstavlja temeljni dokument za izvršenje aktivnosti Instituta. Temelj rada Instituta u 2009. godini bili su strateški normativni dokumenti Europske unije kojima su definirani dugoročni ciljevi razvoja ove oblasti.

Polazeći od temeljnog cilja da će Institut u veoma bliskoj budućnosti postati punopravni član europske i svjetske mjeriteljske i strukovne organizacije, Program rada Instituta za 2009. godinu je usmjeren na stvaranje preduvjeta za ostvaranje ovog cilja.

Ključni planski ciljevi bili su:

- aktivnosti radi približavanja punopravnom članstvu u EURAMET (Europska asocijacija nacionalnih instituta za mjeriteljstvo).
- pripremiti i dostaviti aplikaciju za članstvo u WELMEC (Zapadno europska kooperacija u zakonskom mjeriteljstvu).

Izvješće o radu-aktivnostima, iako je Institut, sukladno planiranim aktivnostima, postao punopravni član EURAMET-a i pridruženi član WELMEC-a, iz navedenog izvješća je vidljivo da su u tijeku aktivnosti na donošenju zakona iz oblasti kontrole predmeta od plemenitih metala i zakona u okviru projekta IPA 2007, a da nisu izvršene aktivnosti koje se odnose na poboljšanje uvjeta radne okoline u laboratoriji za plemenite metale i referentne materijale.

Mada Izvješće o radu Instituta nije usvojeno na Vijeću ministara, iz njega je vidljivo da svi zadaci nisu realizirani i da aktivnosti Instituta nisu upotpunosti izvršene sukladno planu i programu rada.

Preporuka: *Institut treba nastaviti aktivnosti na daljem unapređenju ovog procesa, obzirom da realno i optimalno planiranje osigurava dovoljno proračuna za učinkovito upravljanje i ostvarivanje svih zadataka koji proizilaze iz zakonom definiranih nadležnosti Instituta.*

5. Tekući izdaci

5.1. Jubilarne nagrade za stabilnost u radu, darovi djeci, Institut je izvršio kupovinu novogodišnjih poklon paketa za djecu uposlenih u iznosu od 2.100,00 KM.

Mišljenja smo da Institut ne može utvrditi svojim internim aktom pravo na isplatu ove vrste naknada koja nije regulirana propisima iz radnog odnosa (temeljem naknada uposlenim), odnosno da pravo na ovakvu vrstu naknade mora biti utvrđeno (odlukom Vijeća ministara) jedinstveno za sve korisnike koji se financiraju iz proračuna institucija BiH.

Preporuka: u uvjetima kada još uvijek nisu donesena odgovarajuća jedinstvena pravila koja treba da reguliraju ovu vrstu izdataka, preporučamo da se ne vrše isplate navedenih izdataka.

5.2. Putni troškovi, Izdaci za putne troškove sa 31.12.2009. ostvareni su u iznosu od 104.427 KM. Nalozi za službena putovanja u pojedinim slučajevima nisu pravdani sukladno Odluci o načinu obračuna plaća i drugih naknada uposlenih u Vijeću ministara BiH, ministarstvima BiH i drugim institucijama i tijelima Vijeća ministara BiH. Također u pojedinim slučajevima uz putne naloge nisu prilagani pozivi organizatora za službena putovanja u inozemstvo, sa naznakom putnih troškova koje snosi organizator.

Izdaci za nabavu avionskih karata sa 31.12.2009. godine ostvareni su u iznosu 18.887 KM. Institut je Planom nabava za 2009. godinu planirao da proceduru izbora dobavljača na nabavu avionskih karata provede Povjerenstvo za zajedničke javne nabave za potrebe institucija BiH. Navedeno Povjerenstvo je zaključilo ugovor za nabavu avionskih karata, međutim utvrđeno je da je njihovom greškom izostavljen zahtjev Instituta. Poslije toga Institut nije pokrenuo proceduru izbora najpovoljnijeg ponuđača. Nabava je vršena od dobavljača BIO TOURS. Napominjemo da ova procedura izbora nije provedena ni u prethodnoj godini.

Preporuka: preporučamo Institutu da uz putne naloge prilaže pozive organizatora te da pravdanje putnih naloga vrši sukladno Odluci Vijeća ministara BiH. Također, Institut je dužan dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavama u BiH.

5.3. Nabava materijala, Izdaci za nabavu materijala sa 31.12.2009. ostvareni su u iznosu od 28.830 KM, od čega je za obrasce i papir, kompjutorski materijal i ostali administrativni materijal utrošeno 14.235 KM.

Ugovor o nabavi uredskog materijala zaključen sa tvrtkom Crobox d.o.o. 26.06.2008. godine važio je za proračunsku 2008. godinu, odnosno do zaključenja novog ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem. Institut je za ovu nabavu aplicirao Povjerenstvu za zajedničke nabave za potrebe Institucija BiH koje do kraja 2009. godine nije izabralo najpovoljnijeg ponuđača. Institut tijekom 2009. godine nije samostalno proveo proceduru pa je nabava vršena od ranije izabranog ponuđača Crobox d.o.o. Sarajevo.

5.4. Izdaci za usluge prijevoza i goriva, Izdaci za usluge prijevoza i goriva ostvareni su u iznosu od 11.647 KM, od čega je za troškove goriva utrošeno 8.818 KM. Institut je Planom nabava za 2009. godinu predvidio da proceduru izbora dobavljača za nabavu goriva provede Povjerenstvo za zajedničke nabave za potrebe institucija BiH koje do kraja godine nije provelo proceduru. Nabava goriva vršena od dobavljača Energopetrol d.o.o. Sarajevo bez provođenja procedure.

5.5. Izdaci za tekuće održavanje, Izdaci za tekuće održavanje ostvareni su u iznosu 41.036 KM, od čega je za usluge opravke i održavanja opreme utrošeno 30.793 KM. Institut je 17.10.2008. zaključio Ugovor o održavanju računarske opreme sa tvrtkom BBS d.o.o. Sarajevo. U Ugovoru o održavanju računarske opreme navedeno je da će isti važiti za proračunsku 2008. godinu, a najdalje do izbora najpovoljnijeg ponuđača odnosno do zaključenja novog ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem. Planom nabava za 2009. godinu nije predviđena nabava ove vrste usluga te su tijekom 2009. godine korištene usluge ponuđača BBS bez provođenja nove procedure za proračunsku 2009. godinu.

Također od ponuđača BBS je postupkom konkurentskog zahtjeva nabavljena kompjutorska oprema u iznosu 18.246,15 KM, te su temeljem izravnog sporazuma plaćeni troškovi instalacije i konfiguracije mrežne i računarske opreme u iznosu 4.493,44 KM.

Preporuka: institut treba voditi računa o razdoblju važenja ugovora i planom nabava predvidjeti pravovremeno pokretanje procedure. Potrebno je više pozornosti posvetiti planiranju potrebnih nabava te za nabavu roba i vezanih usluga provesti jednu proceduru.

6. Kapitalni izdaci

Nabava opreme, Za nabavu klima uređaja u iznosu od 34.744,74 KM postupkom konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda izabran je ponuđač TEHNOING d.o.o. Sarajevo. Zahtjevi za dostavu ponuda poslani su na adrese 4 ponuđača, od kojih su tri dostavila ponude. U konkurentskom zahtjevu navedeno je "robe će se dostaviti u roku od 15 dana od dana potpisivanja ugovora". Obzirom da niti jedan ponuđač nije ponudio rok isporuke koji je određen konkurentskim zahtjevom, Institut je trebao poništiti postupak sukladno članku 46. Zakona o javnim nabavama.

Preporuka: Institut je dužan osigurati dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama. Potrebno je analizirati uočene nedostatke kako se isti propusti ne bi ponavljali.

III. KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2009. godinu radi dostavljanja komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Temeljem toga ovo izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Revizijski tim:

Vlatko Malbašić, viši revizor

Mirela Bošnjak, revizor

Enes Alić, revizor

Odobreni i izvršeni proračun za 2009. godinu

Tablica 1

R.b.	Vrsta rashoda	Odobreni proračun po zakonu	Smanjenje-mjere uštede (zahtj.MMf)	Restruktur. proračuna	Tekuća pričuva	Ukupno proračun (3+4+5+6)	Izvršenje proračuna	Razlika (7-8)	% (8/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	Tekući izdaci	1.868.000	-81.895	77.980	0	1.864.085	1.847.079	17.006	99
1.	Plaće uposlenih	1.191.000	-34.685	0	0	1.156.315	1.154.816	1.499	100
2.	Naknade troškova uposlenih	212.000	-23.960	-23.000	0	165.040	161.341	3.699	98
3.	Putni troškovi	103.000	0	8.000	0	111.000	104.427	6.573	94
4.	Izdaci telef. i pošt.usluga	15.000	0	24.000	0	39.000	38.119	881	98
5.	Izdaci za ener. i kom.usluge	28.000	0	16.000	0	44.000	42.756	1.244	97
6.	Nabava materijala	28.000	-9.000	10.000	0	29.000	28.830	170	99
7.	Izdaci za usl.prije. i goriva	12.000	0	0	0	12.000	11.647	353	97
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	69.000	-50	52.600	0	121.550	121.500	50	100
9.	Izdaci za tekuće održavanje	49.000	-7.000	0	0	42.000	41.036	964	98
10.	Izdaci za osiguranje	4.000	-200	-2.250	0	1.550	1.538	12	99
11.	Ugovorene i druge usluge	157.000	-7.000	-7.370	0	142.630	141.069	1.561	99
II.	Kapitalni izdaci	148.000	0	-77.980	0	70.020	70.004	16	100
1.	Nabava zemljišta	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabava građevina	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Nabava opreme	148.000	0	-77.980	0	70.020	70.004	16	100
4.	Nabava ostalih stal. sreds.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0	0
IV.	Ukupan proračun	2.016.000	-81.895	0	0	1.934.105	1.917.083	17.022	99
V.	Donacije¹	0	0	0	0	0	0	0	0
	UKUPAN PRORAČUN SA DONACIJAMA	2.016.000	-81.895	0	0	1.934.105	1.917.083	17.022	99

	Broj uposlenih	50				50	45	5	90
--	-----------------------	-----------	--	--	--	-----------	-----------	----------	-----------